

Õhtulehes:
Õhtulehes on 10 lehekülge.
1. lehekülge on 10 lehekülge.
2. lehekülge on 10 lehekülge.
3. lehekülge on 10 lehekülge.

Õhtulehes: Waigoo, Põhja-
tän. Waigoo, Põhja-
maakonnawaltkonna ruumide.
Tallinn: Waigoo, Põhja-
tän. 27. Rukuro. raamatuid.

Õhtulehes:

Õhtulehes	Õhtulehes	Õhtulehes
1. lehekülge	10 lehekülge	10 lehekülge
2. lehekülge	10 lehekülge	10 lehekülge
3. lehekülge	10 lehekülge	10 lehekülge

Laupäeval, 3. juulil 1920.

II. aastakäik.

Meie Wabariigi walitsus
terwes koosseisus ära astunud.
Uus walimise seadus 3. lugemi-
sel wastu wõetud.

Arupärimine Wene preesrite wälja-
saatmise asjus aj. kogus wastu wõetud.

Wahetohutu tegewusest 2. juulil.

Tallinna streik testab edasi.

Britimaa jätkab läbirääkimisi Krasn-
niga.

Läti asutaw kogu mõisnikuseisuse koo-
tamise seaduse wastu wõtnud.

Poola ewatueerib Ida-Galiitsiat.

Abjas hundid 30 lammas ära murd-
nud.

Wõidulaenu piletite loojumise
suured wõidud.

Läti poliitilised sihid ja waated.

Kuna algusest peale Läti riigi walitsuse
poliitika niisama riigi sees kui wäljaspool wana-
meelsete rahwaslaste rühmade wees ankrus
seis, on selles nüüd asutawa kogu pahem-
poolse enamuserakonna mõjul wähe muutust
margata, olgugi et riigi tüüri juures endiselt
wonameelse rühma mehed seisawad. Näib,
nagu tahaksid üleaedset poliitikamehed kōia ja
juhtu piirkonnast loobuda. Jäärani põllu-
majanduses on poliitilist woolu margata, mis
warem asjajuhitajatele wõõras oli. Wõrreldes
naabrite põllumajanduslist poliitikat Eesti omaga,
on näha, et seal kaugeemale on jammunud.
Kuna meil põhjusemõttelikkult mõisa lüdameid
alles tabelakse jätta ja maad rendi peale on
antud, kawatsetakse seal mõisaid jagada, ilma
et nende lüdameid alles jätaks ja planeeritud
maad antakse otsekohes maatarwitajate oman-
duseks. Wõib olla, et selleks Lätis suur tööta-
inimeste arv põhjust on annud, sest oli ju seal
walitsuse poolt toime pandud registreerimise
järele töötä inimeste arv 43.000 suur. See
on kohutaw suur arv wäikse riigi kohta.

Selle põhjuseks on asjaolu, et wenelased
Riia ja Liibawist, mis töötuselu afukohaks
olid, kõik wabriku sissejõude Wenemaale ewa-
kueerisid ja selle tõttu on mõlemates linnades
puudus suur. Riia lehtede teatel walgub
Riia iga päew rohkesti inimesi wälja ja wi-
masel ajal on 4 päewa jooksul üle 40.000
inimese Riia wälja lõitnud. Põhjusteks on
peale selle veel see, et warustusest halwal
järjel on ja see on loomulik: kui linnas töö-
puudus waldab, siis on ka rahwatoimine hal-
wal järjel.

Põllumajanduse peale tagasi tulles, tuleb
tähele panna, et selles suhtes wäljawaated mitte
kõige paremad ei ole. Korraliku põlluhar-
mist takistab suuresti bobuste ja inwentaari puudus
iseärani mõistates, nagu juba põllutöminister
põllumajanduslikes komisjonis awalikult pidi
tunnistama. Wiimasel ajal on küll bobuseid
juure saadud, kuid see ei rahuldawat veel
kaugemini praegusi nõudmisi.

Wäljawalutsa asjus on lugu hoopis pahem,
kui meil Eestis. Lätis kaswatatakse sõrde-
misi wähe linu ja peaaesjalikult jaadakse linu
Lätigali. Warem oli kawattus linu Ingli-
maale jaata, kuid ettetulnud wabejuttumiste

tõttu loobus walitsus sellest ja nüüd jaadetakse
Lätigali linad Ameerikasse.

Kõige selgemat pilti Läti raskest seisukor-
rast annab praeguse rahakursi Riia ja Liiba-
wie, mis suuresti kõigub.

Et seisukorrast peafesda on mitmesugused
maksud määratud umbes Saksa okkupatsioon-
iüsteemi järele, kus ka okna kardinaid, klawe-
rid ja piljardimäng kroonumaksu alla pandi.

Mis tulewik toob on tume, sest et kindla-
mad wäljawaated puuduwad, kuid kindlasti
wõib loota, et naabrite poliitiline jõud, mis
ainult demokraatlikes riigikorras wõiks edu
leida, ikka enam ja enam selle sihi poole edasi
püüab, nõnda et sõprade pessimistilised kartu-
sed ja läänepoolsete waenlaste kahjurdoom, mis
iseärani Eesti-Läti piiritäis awalikkuse ette
tuli, mitte täide ei lähe.

Olgugi, et Läti ajakirjandus halwa infor-
matsioon ja marurahwaslaste kibutusdõ tõttu
Walga asjus, külma were täiesti on kaotanud,
ei taba meie selles keelwat waenu näha.

Meie arwates peaksid naabrid poliitikas
möödukamad elemad ja ka meie õigustatud
nõudmisi mitte tundmuste binnata jätma, waid
asja kainelt ja õigete andmete põhjal arabin-
nata katsuma, sest tundmuste poliitika lõpeb
enamasti ikka wastuokja jaawutustega.

—er.

Meie peame üksteist leidma.

Kõik uuesti tekkinud riigid Wenemaa pin-
nal teadsiid, et tarwis on ühendust otsida, et
tege w oia igasuguse waenlaste wastu. See
mõite ei tekkinud ainult Balti maade riikides,
ehk selle mõitele siin küll alus pandi, kuid ta
ulatus oli ifegi Poola, Ukraina ja Kaukasuse
riikideni. See mõie siidus kõiki riiklaid, sest
oli ju teada, et üskselt nad wäetid ja wõime-
tud on, ja igalolul wägewama wälise waen-
laste poolt purustatud ja häwitatud wõiksid
jaada. Ehk see mõie küll elawat poolehoid-
mist leidis ja tema elustamisele tegelikult
samme astuti, siiski tuli wabeaeg, mis wäljas
üle kabe kuu. Millega jeda wabeaega sele-
tada?

Teatawasti otustas wiimane konwerents
Helsingis mitte enne kokku tulla, kuni piiritli-
gid oma wabel kõiki tiliid ära õiendanud ei
ole. Ja selle „õiendamisele“ on ka nähtawasti
kõik piiritliigid asunud.

Wabekord Poola ja Leedu wabel, mis kord
ka kaunis ärew oli, on nüüd palju sõbralikuma
iseloomu mõlemate riikide wabel omandanud.
Poolamaa oia ifegi nõus Leedu iseseiswust
tunnistama ja temaie wabeist teatawaid
järelandmisi tegema. Nii on sealpool asjad
enam wähem korras.

Weel ei ole lõpulikult kindlaks määratud
piir Leedu ja Lätimaa wabel, kuid wabeist
juudetakse ka neist hõõrumistest üle.

Mis puutub rahutegemisesse Wenemaaga,
siis ei ole Leedu ja Läti kuigi kaugele selles
suhtes jõudnud. Mõlemad naabrid waatawad
õige skeptiliselt rabu asjus tulewiku, sest nagu
näha, ei taba Wenemaa järelandmisi t-ha. Ja
nagu Läti diplomaatilisest ringkondadest kuulda
olla wäljawaated rabu päale õige halwad.

Mis puutub wabekorraesse Eesti ja Läti
wabel, siis on see üleüldiselt kõikidele teada.
Kuid on loota siiski, et sellest üle jaadakse ja
et mõlemad naabrid rahulisele tööle wõiwad
ajuda. Ei saa ka need piiritlaid, mis praegu
on, mitte takistusteks olema tulewase konwe-
rentsile. Seft meie kõikidele on tähtis, et
meie teine-teist leidma peame, et tugewad

Kapten Irwe abiandmise seltsi aed

Laupäeval 3. ja pühapäeval 4. juulil 1921

KONTsert

S. R. Diw. orkestri poolt. Juhatab kap. C.
Alba. Algas: laup. k. 8 õhtu, pühapä. k. 6.

olla sijemise ja wälise waenlaste
wastu; muidu on meie tulewik tõine.

—V.

Asutaw Kogu.

Koosolek 30. juunil.

Rahwasaadiku S o r o k i n i (wenel.) poolt
on arupärimine siiese antud 13 Wene waimuliku
wäljasaatmise asjus.

Sieminister B e l l a t tõendab, et on ifegi
dokumentaalselt wõimalik tõendada wäljasaade-
tawate Wene waimulikkude kuritegu, kes Eesti
Wabariigi walitsuse wastu õonestamise tööd on
teinud. Neile on 10 päewane wäljaminekise
aeg antud. Kui nad selle aja jooksul ei lahku,
siis jaadetakse nad Pühtitsa kloostriisse.

Rhw. S o r o k i n nõuab weel täiendawate
kõnimuste peale wastust, mille peale sijem.
B e l l a t wastab, et temal enam selgemat
wastust anda ei ole.

Teises punktis on teadaanne T ä t a r-
jaarte kuuluwuse kohta.

Peaminister Tõnisson teatab, et on selgu-
nud, et Tatarjaartes elawad enamuses Soom-
lased, siis on arwatud jeda saart mitte waba-
riigi ofaks lugeda. Asutaw kogu kohustab
walitsust sellekohase seaduse eelnõuga asutawa
kogule elinema.

R o l m a n d a m a l lugemisel wõet-
takse wastu 1920 a. wõidulaenu seadus § 3
ja 6 täiendawalt. Seadus hakkab 30. juunist
makama.

E f i m e s e l lugemisel wõetakse
wastu rahaministri Rukke ettepanek lubada
walitsusele 500 miljoni uut paberiraba wälja
lasta sest wäljaminekud sõjaolude tõttu on
suuremad kui siisetulek.

Teisel lugemisel wõetakse wastu
riigikogu walimise, rahwabaaletamise ja rahwa
algatamise seaduse eelnõu.

Eestlaste elust Wenemaal.

Eesti rahwuslike komitee sekretär A. Lawr
on „Põhja Rodu“ kaastöölisele eestlaste elust
Wenemaal järgmist seletanud:

Eestlased ihkawad wiimseini Kaukasusest lab-
kuda, sest seal on nad alalises hädasobus mäe-
rahwaste ning türklaste äkiliiste kallaletungi-
miste päraist.

Poliitilised sündmused on tekitanud seal
wäga kõikuwa seisukorra. Rahwusline waen,
mäerahwaste, armeenlaste ning türklaste wabel
on tõusnud oma terawuse tipuni ning praeguse
ebaloomulise seisukorra juures on oodata birm-
jat wastastikku häwitamist ning „lõikamist“,
mille all ka jüütud eestlased kannatama pea-
süd. Üle 600 perekonna on walmistanud end
arastõidu wastu. Halwad lõidutingimised on
aga juureks takistufeks kodumaale peafemise.
Meil on walitsusele ära anda Kaukasia eest-
laste palawom palwe, kõiki wõimalusi ära ka-
jutada meie juguwendade ning õdede rutuliseks
kojufõiduks.

Sõit Bakust Eestisse kestis umbes kolm
nädalat. Meil oli teel wõimalus Wene töölise
ning taluporgade arwamisi seisukorra kohta
kuulda. Talupojad wälitawad, et nemad kül-

wawad ainult niipalju, kui neil endal tarwis, korjawad wilja kokku ja peidawad ära. Nõukogu wõiwad teha, mis ise soovivad.

Mõikwas on elu kohutaw. Inimesed tui-gerdawad jõuetusest, surres bulgana igapäew. Ei näe ühtki inimest ilma kotita, kõik eliswad ja lausiwad kuit midagi jubu laaks. Klaasi pilma eest maksin 150 rbl., ühe lõunaföögi eest 15 tubat rbl., kuna leiwa nael 300 rbl., wõnael 3 tubat rbl. ning ülikond jadauisküm-menditub rbl. maksab.

Mõikwa poole liiguwad suured eestlaste woorid Siberist ning Uraali poolt suurte looma kariadega ning kõige majakraamiga. Eestlased ikkawad kõik kodumaale peajeda.

Meiega ühes sõitjaid kaasa Mõikwast Wene lauletaja Balmont ning muusikamees Gusse-witsky ühes perelega. Wene hariduskomisari Lunatjarsky kaasajamisel saanud nad Itaaliale õpetajale sõitmise ettekäande all Wene-maalt tulema ning jääwad eelalgelt Eesti pea-tama.

Mina ja minu kaaslane saame wasti koha Rauhajõe tagasi sõitma, et jüguwendade ko-dumaale peasmist korraldada.

Wäljamaalt.

Jaapani waeste liikumine Kalifornias.

(Lta.) Londonis, 28. juunil. (Raadio.) Jaapani saadik Washingtonis on Ameerika walitsusele protesti ära annud kawatsetud jaapaniwaeste liikumise kohta Kalifornias. Jaapani ajakirjandus toob teateid, et jaapaniwa-stein liikumine Kalifornias juurel määrat on tõusmas.

Lenin koalitsiooni walitsust kokku-seadmas?

(Lta.) Lenin ja teised enamlaste juhid on, nagu „Svenska Dagbl.“ helwetiaast kuuleb, koalitsiooni walitsust kokkuseadmas, et Wene-maa seisukorda parandada.

Litwinow ei ole veel Rootsimaa-le sõitmiselks luba saanud.

Petrogradist, 29. juunil. Walitsus awaldab oma imestust, et Rootsi walitsus ei ole veel seni teatanud (notifikatsioon) luba saamisest Rootsimaaile sõita ja Stockholmist peatama jääda Wene saatkonna esimehele Litwinowile ja Lomonosowile, kes seal wedurid peab muretsema. Nõukogude Wenemaa imestab, et parun Palmstierna ikka veel ei teosta oma luhamisi läbikõlmise asjus Rootsi ja Wenemaa wabel.

Rahwawahetus Wenemaaga wõib ainult nõukogude kaudu sündida.

Petrogradist raadio teatab, et Krasin on Londonis läbirääkimistel oelnud, et kaupade wahetus Wenemaaga wõib ainult nõukogude kaudu sündida. Erakaupmeestele ei lubata midagi osta ega müüa.

Wenemaal tükitöö.

Mõikwa raadio teatel on Smolenskis sõja-wäe joekihud tööle mobiliseeritud. Töowilja-kuse lõtmiseks on tükitöö sisse seatud.

Liitriikide saadikud Brüsselisse.

Paris, 30. juunil. (Pr. raadio.) Liitriikide ministrid tulewad neljapäewa õhtul Brüsselisse kokku. Tulewal esmaspäewal sõidawad nad Spaasse, kus nad Saksa esitajatega kokku saawad. Selle talle konwerentisi tagajärjed olenewad otsustest, mis Belgia pealinnas tehakse. (Lta.)

Soome uus kohtuminister.

Senine kohtuminister Söderholm on ametist tagasi astunud ja tema asemel Grankelt määratud. Wiimane efines Helsingi ülikoolis just professori õiguse kandidaadina.

Abwenamaa ast.

Abwenamaa „ära müüjate“ kohtunik Sund-blom'i ja ajalehe toimetaja Björkman'i süüte-kiirjad on juba kohtu kätte saadetud. Mõle-male üle algab pea kohus riigi äraandmise pärast, hoolimata sellest, et Rootsi riik mõlema wabakelaskmisi nõuab.

Abwenamaal peeti hiljuti rootsikeelsete elanikkude maapäewa. See maapäew awaldas juba leplikumat tooni. Selle maapäewa wali-niku panid Soome peaministrile järgmised nõudmised ette:

1. Omawalitsus antagu kolmele rootsikeel-

sele maakonnale, Uusmaale, Turumaale ja Põhjamaale.

Neli rootsikeelset maakonda Uusmaa, Turu-maa, Abwenamaa ja Põhjamaa ühendatagu üheks kõrgemaks walitsusalaks.

Ühtlasi nõudmised wolinikud, et need abwenamaalaste nõudmised 1921. a. jügiapäewale ette pandaks.

Peale selle teatasid Abwenamaa esitajad, et nad Abwenamaa labutamise wastu Soome käljest seisawad. Wolinikud on siis tallei seisu-kobal kui Abwenamaa Rootstile pakkunud Sundblom ja Björkman.

Poolamaa peab sõjalist abi.

Wene raadio teatab, et Poola saadik Pariisis olewat seletanud, et Poolamaa surdab weel lühikest arga wastu pidada. Kui kõige lähemal ajal Poolamaa ei saa sõjalist abi, siis on ta sunnitud taganemist algama.

Poola preteži enamlaste hirmutegude wastu.

Poola Dunase Riigi peawalitsus saatis Dunase Riigi rahwawabellisele tribunaalile järg-mise telegrammi: Enamlased murdisid nowembri-kuul Poola Dunase Riigiga tehtud lepingu, ja enne Sbitomiri, Berdithewi ja Riiewi ewakueerimisi wõtsid pantwange eraisikute seast, keda nad alguses wangimajadesse paigutasid ja pä-rast kaugetesse Wenemaa provintidesse wälja wiisid. Nende pantwangide seas oli ka naine ja lapsi. Lähimewate 50 pantwangiga, keda Riiewist wälja wiidi, kädi lihtsast kui kurja-tegijatega ümber. Dunase ormees taganemise-tee on alati kui üle külwatud furnuheradega, mille peal on näha hirmu piinamise märgid, mis weel elusolemise ajal toimendunud. Ohw-rid on maha lastud, lihtsast keppidega furnuks pekstud, kõrist läbi lõigatud, wägitatud ja siis tapetud, siiskonnad wälja lõigatud, kiwidega furnuks wjatud, elusalt põletatud; paljudel on liikmed wälja kistud ehk ära lõigatud, mi-lamui nina, kõrwad ja keel, filmad wäljapre-tetud, nakk tükkideks lõigatud ja siis nükitud.

Berdithewis, mis lühike aeg enamlaste käes oli, on soldatid mõne tunni jookjul bai-ged ja haawatud Dunase Riigi hoospididest wälja ajanud; ka ei pandud mingit rasku arstilise personaali ja Dunase Riigi õdede elu ega au peale. Kõige elementaarsemate sõja ettekirjutuste peale waatamata piinawad enam-lased sõjawange, et nendelt sõja saladusi teada saada. Efimejed teated, mis meie olemas saanud, tunnistawad, et maakotades, mis poola-kude poolt maha jäetud, enamlasted rõõwimisi ja mõrjukatõid toime panewad elanikkude kallal, kes on täiesti soldatite ja nende were-jänuliste instinktide wõimuses. Poola Dunase Riigi peawalitsus on jõustu niisuguste barbaar-se tegeude ja enamlaste terrori wastu ja awaldab sellepärast protesti P. R. rahwawabellisele tribunaalile, lootes, et see kogu tsi-williseeritud ilma wiba awaldab nende wastu, kes arwawad, et tooruse wõim piirita wõib walitseda inimkonna püüde moraalfete õiguste üle. (Lta.)

Rahwawaheline rahandjanduse kon-ferents.

Paris, 29. juunil. (Rokusel raadio.) Rahwastellit kulljub rahwawabellise rahamajan-duslise konwerentisi 27. juuliks Brüsselisse kokku. (Lta.)

Riigikantsleri Sahrenbachi dekla-ratsioon.

Paris, 29. juunil. P. raadio. Berliinist teatatakse: Riigikantsler Sahrenbach efines esmaspäewal riigipäewa ees walitsuse dekla-ratsiooniga. Riigikantsler ütles muu seas: Sakslamaa juhtid wäljamaaga olenewad Ver-failes'i rahulepingust, mille meie just aasta eest alla kirjutasime. Et Sakslamaa Verfailes'i rahulepingu wastu on wõtnud, siis ei saa ta teltiti, kui peab selle kohustusi täita püüdma, niipalju kui see temal wõimalik, isearanis peab Sakslamaa auvalt ja ilma tagamõiteta täitma oma kohustust sõjawäe wäbendamise asjus kuni selle määrani, mis sihemise korra alal-hoidmiseks ja piiride walwamiseks tarwilik. Ka peab Sakslamaa lojaltselt ja ilma taga-mõiteta täitma beaketegemise kohustusi. Meie peame oma ülesandeks lõppu teha sellele jaa-tuslikele olukorrale, mis on tekkinud meie püüete nurjaminekust rahulepingu teostamisel, selgeks teha püüdes kõigile meie eilsetele was-tastele, et ilmalwalitsuse unistus ja kättemaks-

mise mitte leiwad jeda wähem pinda Sakla rahwa keskel, mida mõistlikumalt nende wastu wõideldakse. Jga sakslase ainjaks juhtlõnaks on nüüd see: korraliku ja rahuliku tööga uuesti ülesehitada jeda, mis jeda on häwi-tanud.

Riigikantsler lõpetas oma kõne lootust awaldades, et Spaa konwerentis praktilisi tee-sid aitab leida, kuidas beakstegemise ja üles-ehituse tööd toimetada. (Lta.)

Ingliise saadik Berliinis.

Londonist, 29. juunil. Reuter kuuleb, et lord Dabernon õige pea Berliini sõidab, et saadiku kohused oma peale wõtta. (Lta.)

Londonist, 29. juunil. Reuter. Bonar Law teatas alamkojas, et lord Darbenon Britt täiewoliliseks saadikuks (ambasador) Berliini on nimetatud. Sde on Boulogne'i konwerentisi koosolekul ühel häälel wastuwoetud otsuse jä-reldus, mis tehti Pantiuse walitsuse ettepaneku püul, et Berliini wiibimata täiewolilised saa-dikud peab saatma. (Lta.)

Elukallidusest Sakslamaal.

Täna Nauenist, Sakslamaal, saadud raadio teatel olewat igal pool Sakslamaal wiimastel päewadel laialised rahutused olnud, mis elukallidusest tingitud oled. Toiduainete küsi-mus on kõige terawamas seisukorras just praegu — lõikuse ajal. Jsearonis teraw on kartulite ja leiwa poodus Berliinis. Toidu-ainete hinnakuse peapõlusa oleneb seljakust äri-else. Rahakurssi paranemine on wäljawa-ajutiselt seisma pannud, mille tagajärjel tööstus rahapanduse all kannatab. Sakslamaa wõib ainult siis müüa, kui palgad adawamake lähe-wad ehk marga kura langed. (Lta.)

Wõitlus elukalliduse wastu Prantsusmaal.

Nagu Rootsi lehe Hufvudstadsbladet Parii-sist kuuleb, olla elukalliduse wastu wõitluse komisjon otsustanud jeaduse eelnõuga eimeda, mille järele riigi kasjaks tulekiks konfiskeerida kõik sõjaajal kogunud warandused, kus kõige wäiksem kahulus olemas on, et waranduse ko-gumine jeaduse wastane on olnud. Komisjon loodab sellest abinõust head tege elukalliduse wastu wõitlemises.

Italia garnisoni Albaanias wangi wõtmis.

London, 30. juunil. Reuterile teatatakse Belgradist: Albaania määsulised tungisid Valo-nale kallale ja wõtsid kogu Itaalia garnisoni wangi. (Lta.)

Lätimaalt.

Lätis wõimustuseisus teatatud.

Läti ajutaw kogu on oma istumisel 29. juunil jeaduse wastu wõtnud, mille järele Läti-maal mõieniku seisus ära kaotatakse. Otsus tehti ühehäälel. Kõik senine tegewus ühea-aktide ja dokumentidega tuleb kohtumistile üle anda. See jeadus bakkeb wäljakuuluta-mise päewast makema.

Läti Wene rahukonwerentisi.

Riia, 29. juunil. Leta. Mõikwa rahukon-werentisi arutati wiimastel päewadel sõjakabja tajumise küsimust nende kohjude eest, mis Wene-Saksa ja Läti-Wene sõjad Läti territooriumil sünnitajid.

28. juunil alustati läbirääkimisi rekwireeri-tud tööstuse sissejeadete tagastoomise üle. Wene esitajad jeadisid põhimõtte üles, et ainult need tööstuse-sissejeaded tagasi tuuakse, mille omanikud Läti alamaad on, ehk mille aktsiad suuremalt oialt lallaste käes. (Lta.)

Läti saadik Brüsselis konwerentisile.

Riia, 29. juunil. Leta. Läti esitajatele Pariisis ja Londonis on lubatud Brüsselis kon-werentisist nõuanawa häälega oja wõtta. (Lta.)

600 Läti sõjawangi Riiga jändund.

Riia, 30. juunil. Leta. Eila jõudis Stet-tinist Riiga aurulaew „Senta“ 600 Läti sõja-wangiga. (Lta.)

Riikwõpetajate püundus.

Nagu erakonnata ajutawa kogu liige Reb-mann 29. juuni koosolekul teatas, et Lätis praegu 90 kirikut ilma õpetajata on.

Tööliste palgad Wolmaris.

Tööliste palgad on Lätimaal ikka enam ja enam tõusmas, põhjuseks on toidu ainete wä-bene tagawara. Nii maksetakse Wolmaris

lihtidõmebele 40—50 rbl. päewas, käsitööliste 60—70 rbl.

Runa Lätti waluta järele 100 Lätti rubla eest 250 Eesti marka nõutakse, siis tuleks lihtidõmehe palk meie markade järele 125 m. päewas.

Rodumaalt.

Registreeritud seltsid.

"Riigi Teat." nr. 91/92 on järgmised registreeritud seltsid ja ühised awaldatud:

Petseri Laenu-koostööühisus, Petseri Wast. Krediidühisus, Petseri Rahwabariduse selts, Wõrumaa õpetajate Liit, Wõru linna Eesti Käsitööliste awitamise selts.

Lutsniku pidu.

"Wõru Teat." järele poni jaanipäewal Rikri raamatukogu selts Lutsniku mõisa ruumides pidu õhta toime. Rahwast oli nii palju ilmunud, et berrastemaja saal tungil rahwast täis oli.

Wiitina elu-oluk.

27. juunil j. a. pani siiani raamatukogu selts pidu toime. Alguses pidas kohalik wallasekretäär hra Anso kõne, milles ta rahwast äleskutsus rohkem seltsielust osa wõtma.

Pidu sisetulek oli nii wäike, et waewalt kulud ja maakonnawalituse proffendid kinni katab.

27. juunil pidasid Sadra metsaasunikud juba teise koosoleku oma majanduslike asjade lahendamiseks. Nagu näha, on Sadra kõige ärksam Wiitina. ("Wõru Teat.")

Kohalikud teated.

Hoolekande alalt.

Maakonnawalituse hoolekande osakond põraskas hiljuti üleskutsesega kohaliku seltskonna poole ja palus, et need, kellel aega ja tahtmist jatkub hoolekande alal töötamiseks, ennast maakonnawalituses üles annakijawad. Kuid tänini ei ole kedagi üleskutse peale weel ilmunud. Tuleb tõsiselt imestada seltskonna ääskõikluse ja ojawõtmatus üle. Omawalituse asutustel on üksi juba kõike wõimata korda jaata, mis seltskonna ojawõimisel wäga kergesti oleks teostatav. Palgaliisi ametnikke on meie omawalitustes juba ifegi liig palju kokku kuhjunud. Kui aga seltskonna tegelased oma waba aega üleüldiselt kasuks ei taba ohwerdada, siis võib ametnikkude arw weelgi suureneda ja peagi — seltskond jääb walituse asutustele wõeraks. Loodame, et hoolekande ala esimese platwormi lünnitab, mis wõimaluse annab seltskonnale ja omawalituse asutustele käikides töötamiseks. Selleks aga on tarwis wastutulekut seltskonna poolt.

Suur rahwa pidu.

Walga Liit on otustanud Liidu sihtide saawutamise otstarbeks 18. juulil j. a. "Rapten Jrwe" juueaia juuremat rahwapidu toime panna mitmekesiste lõbustustega.

Linnaelased heinatööl.

Et praeguse ilma tõttu heinatöö täies hoos, siis on palju linna elanikke maale heinatööle läinud.

Jaanilaada.

bindade kohta teatakse meile, et nimelt läpsitehmad sellepärast kallid olnud, et "okkupatsioonil" piirjoone lätlastel neid rohkem on olnud, sest et peale piirajamise neid Walga laadalt enam wõimalik ei oleks osta.

Tõsiselt poolt tuleb, et Lätti waldades jala agitatsioon käsu on annud mitte ühtegi looma laadale wia, küll aga nõu on annud loomade ostmiseks.

Jõdurite kogukalnu korraldamiseks.

(Järg.)

Walga maakonna walituse ametnikkude poolt toimepandud korjandusel jõdurite haudade kordajadamiseks on anneanud järgmised isikud:

Ülekanne 1050 m.

15 A. Riwi	100
16 J. Täht	100
17 J. Püsti	50
18 J. Ormus	50
19 J. Saikenberg	50
20 Jaan Wabnr	80
21 S. Sibul	50
22 P. Camm	50

23 J. Jürison	100
24 Serd. Peterjon	150
25 P. Saretok	100
26 P. Maerly	250
27 J. Camm	200
28 P. Koolmeister	50
29 J. Horn	50
30 W. Saral	100
31 A. Saul	100
32 Wirwe ja Wello	200
33 Pöder	50
34 K. Waejil	50
35 J. Aniline	25
36 E. Rubiberg	50
37 H. Rästas	50
38 M. Mitt	25
39 A. Neumann	25
40 H. Sõrmus	100
41 A. Erdell	50
42 Anna Ilwes	50
43 R. Japert	50
44 O. Rūitel	50
45 W. Lõkene	25
46 Jakob Matt	50
47 C. Ruuskler	20
48 M. Sulja	200
49 O. Grünthal	60
50 Kara	20

Rokku 3830 m.

Goodetaw ilm täna.

Kerge muutlik tuul, suur pilwitus, paiguti müristamise wõima. Joojem.

Ülikooli ilmade obserwatserium.

Uuemad teated.

Wabariigi Walitus otsustas

oma koosolekul 30. juunil j. a.:

1) Kinnitada määrus riigi töötasette wõttes teenivate töölise palkade kohta.

2) Nimetada:

1. Oigusteaslane, endise Tallinna ringkonnakohtu wanem kohtumeti kandidaat, Oskar Ordlik (Ortlik) kohtu-uurija kohuste täitjaks Tallinna-Haapsalu ringkonda.

2. Eraadwokaat Robert Ellert lisarabukohuniku kohuste täitjaks Tartu-Wõru ringkonda.

3) Wabaastada ametist Tartu-Wõru rabukogu abielimees J. Oitrat tema enese palwe peale, arwates 1. juulist j. a. (Eta)

Rahwahetus Wenemaaga.

Narwas, 1. juulil. Deil päiwil jõuab siia 71 wagunit kiwifalt, mis Wenemaale edasi saadetakse. Kiwifalt läheb Eesti wagunites ainult kuni Peterburini, kust wagunid tagasi peawad laama saadatud.

Eesti wagunite äraoleku ajaks annab Wenemaa omad wagunid wastu. ("D. R.")

Eesti ja Inglise wahel kiirtelegrammid.

Räesolewa aasta 1. juulist alates on kiirtelegrammide wabetus Eesti ja Inglismaa wahel lubatud. (Eta)

Riigi Teataja ükspäi numbri hind 2 marka.

Rohtuminiisteeriumi määrus 26. XI. 1919 nr. 40 ("R. T." nr. 101) muudetakse järg. § 6. Riigi Teataja ükspäi numbri hind on alates käesolewa aastakäigu 101. numbrist peale kaks marka. (Eta)

Poola wabakserib Jda-Galiitiat.

(Eta.) Londonis, 29. juunil. Poola walitus on, nagu "Central News" teatab, enamlaste sisfistungimise kartusel käsu annud Jda-Galiitiasst labkuda.

Wahelohu istumine 2. juulil j. a.

Et meie esitaja Walga küsimuse lahendamise juures juba rahwahäältsusest juttu tegi, mis kõige selgemalt rahwa tahtmist wälja ütleb, siis pidi ta loomulikult jeda ka waldade küsimuse juures tegema. Seis kõik wallad on majanduslitselt, ajaloolitselt, poliititselt ja kultuuritselt nii wõrd ühte kaswanud ja moodustawad terwet üksust, mis jagamise juures õige raskesti kannatab, et tahes ebk tahtmata tuli mõelda rahwahäältsuse peale, et mitte rahwa tahtmisega kurjasti ei oleks toimetatud.

metatud. See soowiawaldus oli wastuwõetud juba 22. märzi lepingus, kus ka öeldud, et ka "kohaliku rahwa buwisi" filmas tuleb pidada.

Senaator Samuels, kes eilasel koosolekul lõwi osa püüdis etendada, nõudis nendest põhimõtetest lahti ütemist, ette tuues, et niisugune rahwahäältsus nõuab pikalist neutraliseerimist jne., mis sugune tõendus aga mitte tema endiatele mõtetele ei wasta. Oli näha, et senaator Samuels püüdis wälja rabeleda neist põhimõtetest, mis kord tema poolt õigeks olid tunnistatud.

Et mõlemad pooled selles asjas kokku ei leppinud, siis minti üle waldade otustamiseks lihtsalt maapinna ja waranduslike ülekaalu peale rõhutada.

Peab tähendama, et ühegi walla kohta kokkulepitud ei ole, mõlemad pooled kandisid erapooletule ainult oma nõudmised ette.

Barutusel on Laatre wald, mille kohta sen. Samuels teab etendada, nagu bariikult, et saäl elanikkude arw okkupatsioonil surwel tõstatud on. Jmelik näeb ka olewat, et erapooletu ei wõta sugugi arwesse komisjonile sisse antud palwekirjast, kus paljud lätlaste paluwad piirajamise juures neid ja nende warandust Eesti alla wõtta.

Uue-Rooja mõisa kohta peame jeda sama Lätti taktikat arwesse wõtma, mida nad Laatre walla juures tarwitajid. Süüdistatakse Eesti wõimust, kes kõik "kunstlikult" olla toimetanud, et ülekaalu saada jne. Efinetakse piirjoonega, mis meie sugugi wastuwõetaw ei ole, seist sellega jääkjid paljud Eesti talud Lätti külge.

Homuli walla kohta soowib sen. Samuels kokkuleppida col. Robinsoni poolt ettepanud piirjoonega, mis aga meie poolt wastuwõetaw ei ole. Mis ijaarandis jällegi ilma torkas, oli sen. Samueli süüdistus, et "okkupatsioonil" wõimud on sundinud lätlasti paberile alla kirjutama, milles palutakse Eesti alla wõtmist. Jääraline aga see, et allakirjutajad on olnud kaks wallakogu liiget-lätlast, kes ei Eesti ja nagu näha ka Lätti keelt ei osanud, et teada, millele alla kirjutatakse. Siis tunnistab sen. Samuels selgelt oma "muista" kultuuri.

Jäärane terawat mõttewabetsust ja üllatust teob meie heinaste walla ja tema ümbruskonna barutamise. Ei ole kaheldust, et nimetatud wallas enamuses on lätlaste, kuid ometi elawad nimetatud wallas ka eestlased, kelle buwisid meie esitaja kohustatud oli kaitsma. Loomulik on, et alew Lättile peab jääma, kuid sadam, mis ülesehitatud Eesti meremeeste soowitustel ja nõudmisel peaks pooleks jagatud saama, et rahustada nende eestlaste soowisid, kes mereääres elawad. Jmelik on aga see, et meremees Weide, kes 1919 a. palwekirja kindral Laidoner'ile andis, et teda Eesti alla üles jaoks wõetud, kui eestlast, nüüd häktselt ennast "maru" lätlastena awaldab. Sadama barutamise juures üllatas kõiki col. Talentsi ütelus, et tema annab lätlastele weel Orajõe walla, seega annab ta lätlastele rohkem, kui nad nõuawad. Tõesti, niisugune uukumata "labkus" üllatas meid kõiki, lätlastele aga oli meeks mekkade peale.

Wiimastena tulewad weel Jpiku ja Wana-Laitfena wallad barutusele, millete kohta kokkuleppele ei jõuta.

Puudutatakse weel Laura koloniid, mis kolmiknurgana Wõru, Walga ja Petseri maakondade wahel asub. Jäetakse aga otustamata kuni Lätti-Wene rahuleping raiitiseeritud ei ole.

Sellelgi siis on wallad peajoontes läbiwadatud. Nagu näha tuleb otjus nende kohta erapooletul teba, seist mõlemad pooled ei ole kokkuleppinud.

Cana koosolekuid ei peeta, seist col. Talentsi tarwitab jeda päewa otjuse tegemiseks. Loota on, et wabest püüapäeweks üleüldine piir kindlaks on määratud. Siis tulewad muidugi igasugused tehnilised küsimused, mis tarwilised piirjoone ellu wiimiseks. —ks.

Viimased teated.

Wabariigi walitus ära astunud.

(Meie erileade).

Cesti Wabariigi walitus on eile 2. juulil oma terwes kooseljus ametist ära astunud, põhjuseks on, et sotsiaaldemokraatide erakond oma ministrid — sise- ja kaitse- ja rahanduse ministri Palwadre ära on kutsunud. Kelle kätte uue kabineti kokkuseadmine antakse, ei ole veel teada.

Walimise seadus 3. lugemisel.

Eile wõeti Afutawas Rogus uus walimise seadus 3. lugemisel lõpulikult wastu.

Arupärimine Wene preesrite wälja- saatmiseks.

Wene poolt Sarokin ja Saksa poolt Koch ja Sieckelberg andsid eile Afutuwa Rogule aru- pärimise lase Wene preesrite wäljasaatmise asjus, mis wastu wõeti. Sise- ja kaitse- ja rahanduse ministri Palwadre ära on kutsunud. Kelle kätte uue kabineti kokkuseadmine antakse, ei ole veel teada.

Hundid Abjas.

Nagu meile teatatakse on hundi kari Abja

wallas Afupera talus 30 lammasi ära mürdnud. Jäimeestel, kes neid taga ajasid, ei läinud korda neid maha lasta. („W. Maa“)

Wõidulaenu suured wõidud.

Loosimisel 1. juulil on suured wõidud järg- miselt langenud:

wõit 250 000 m. langes seer. 844 ja pil 63 peale.	
100 000 m. wõitis seeria 891 pileti 43	
50 000 „ „ 3245 „ 93	
10 000 „ „ 7708 „ 40	
„ „ 1566 „ 13	
„ „ 3030 „ 62	
„ „ 3186 „ 48	
„ „ 8029 „ 20	
5.000 „ „ 702 „ 92	
„ „ 8569 „ 99	
„ „ 3925 „ 25	
„ „ 7034 „ 01	
„ „ 5819 „ 07	
„ „ 5987 „ 41	
„ „ 2254 „ 87	
„ „ 4036 „ 64	
„ „ 5819 „ 83	
„ „ 7739 „ 79	
„ „ 3735 „ 01	
„ „ 7089 „ 26	

Rakke lendurit surma saanud.

Minewal teelipäewal on Jigesseemis aero- plaan maha langenud. Aeroplani kukkus wabriku õue peale ja langes puruks. Surma lei ülemleitnant Sparinsh ja kapraal Subal.

Britimaa jätkab läbirääkimisi Krasniga.

London, 1. juulil. Reuter. Kõrimaluse peale wastates teatab Bonar Law alamkojas, et läbirääkimised Krasniga edasi kestawad, kuid et Briti walitus arwamisel on, et aeg käes on, millal ta mõne otse peab tegema. Nii antud jeda ka Krasnile teada, kes Wene- maale tagasi sõidab, et Briti walituse tingimisi nõukogude walitusele ette panna ja sellelabi lõpuliku wastuseandmist võimalikuks teha.

Tallinna streik testab edasi.

Nagu meile telefonitakse kestab Tallin- nas streik edasi. „Waba Maa“ ilmus pooles juuruses.

Wastataw toimetaja J. Pomer

Wäljaandja Walga Eesti Kirjastuse Ühisus.

End. „Musse“ saalis, Riia tän. № 7.

3. juulil 1920.

Suur Cabaree õhtu tantsuga.

UUDIS! Esimest korda Walgas. UUDIS!

EESKAWA:

- 1) Neegri tants „One Stepp“, „Hobomokko“ — Dec- ger J. Batvai.
- 2) Weiderdaja Must-Tafel — Berra Milton.
- 3) Kiirjoonistaja — Neeger Batvai.
- 4) Weiderdajad — Buri ja August.
- 5) „Café chantan“ Juku. — Nali 1 wastuses.

TANTS. Lilled, Konfetti, Amor- Algas kell 8 õhtul. poist. Serpentin jne. Lõpp kell 3 hom.

Pääsetähtede hinnad: 45—20 mkr. Tantsuks naester. 10 m., meester. 15 m. Eelmüük „Kultura“ rmkpl. ja pidu päewal kella 4 peale pidu päewal. Näitejuht Jac Hatvai. Pidutoimkond.

Walga Läti seltsi saalis.

Pühapäewal, 4. juulil 1920 a.

1085

Tallinna „Estonia“ ballet tansijanna

Wera Berting'i

plastika ja karakterliste tantsude

≡ ÕHTU ≡

G. P. Glebowi (bariton) ja J. J. Tobis (koloratuur soprano) kaastegewusel.

Algas kell 8 $\frac{1}{2}$ õhtul.

Pärast etendust **TANTS** orkestri saatel kella 2-ni öösel.

Rohtade hinnad 50—15 margani. Pääsetähtede eelmüük 1. juulil „Kultura“ rmkpl. ja etenduse päewal kasfas kella 5 peale. A. W. Pronikow.

Tartumaa Kinnituse Selts

tarwitab

intelligente osawaid agentisid,

maal ja linna. Pakkumised elulookirjeldusega laata Seltfi nime peale Tartus, postikast 21. 1096

Rõikidele, kes minu kaudu Rinnitus aktiia feltfi

„Eesti Lloid“

oma kinnitustega austanud, teatan, et ajapuuduse tõttu funnitud olin 1. juulil s. a. feltfi Walga agendi ametit maha panema ja et jamaft päewast peale „Eesti Lloid“i Walga osakonna juhataja kohuseid

h-ra advokat Kreideberg,

Moskwa tänaw № 27

oma peale on wõtnud.

Rinnitajaid usalduse eest tänades ja „Eesti Lloid“ile“ kõige paremat edu ja õnne ka tulewikus soowides jään kõige austusega

1041

Aleksander Puusep.

Austria wifatifid, pesu soodad, wärsket pärmi, pakkimise paberit, Inglis ja Tartu kristal-sahariini, saapa titke, seepi, saapa kreemi, häid heeringaid,

soowitab

A. Wallas,

Pihkwa tän. nr. 27.

1040

Даются

1037

УРОКИ

математики, немецкого, латинского и франц. языков. Узнать на Семинар-ской 17, кв. 2.

Reisi kohwrid

igas suurus.

P. Saretok,

Moskwa tän. 15.

Õhtitakse möbleeritud

korterit

1. isteta perekonna tarwie. Üles- anda jelle lebe kontoris „G. W.“ all.

Walga linna Walitus

tarwitab kohe

heinatöölisi

Ülesandmisi wõtab wastu ja näitab tööd kätte iga päew kella 6 hom. kuni kella 5. p. l. linna metsade ülewataja A. Päis, linna puu- aias, Tapamaja tänaw.

1073

Linnawalitus.

Wirtinat ja

etteandjat

on kohe tarwis „Petrogradi“ wõe- raatemajase. 1089

Katuse tõrwa

1036

on saada. Mikkli tänaw nr. 17. Sealjamas on üks rippum kaal ja rand press müüa.

J. Abamsoni (Kultura) trüü, Walgas